

BOV-BLADET

Nr. 49

2020

Blomsterodlingens vänner i Finland rf

Styrelsen 2020

EVA-MARIA ANDERZÉN

Ordförande. Trädgårdsintresset vaknade på allvar först i mogen ålder. I dag är det en stor frontmannaträdgård i Sockenbacka som gäller, med gamla perenner och fruktträd och ett nybyggt växthus för gurkor och tomater.

CAMILLA RÖNNBLAD

Med ett förflutet inom resebranschen har hon besökt många exotiska trädgårdar. Delar sin tid mellan en höghusgård på Drumsö och en stuga i Kyrkslätt. Har älskat blommor sen liten och tycker att allt som växer är unikt och värdefullt. Chefsvärdinna.

HENRIKA ARLE

Viceordförande. Ekonom och trädgårdsmästare. Henrika ansvarar för webben, tekniken på mötena och de sociala media som BOVarna deltar i.

ANDREA ÅBERG

Merkonom och trädgårdsmästare. Andrea är en stor pionerentusiast med öga för andra vackra trädgårdsväxter och en hejare på tomater. Andrea organiserar beställningarna av BOV-plantorna.

ELISABETH "LISEN" GRANBERG

Sköter kassörsjobbet. Lisen är trädgårdsmästare och ekonom. Lisen har en relativt ny trädgård men har fått inse att 5 år i en trädgårds liv är en kort period. Hon lär sig nytt och blir klokare hela tiden.

MARGARETA HÄGG

Bor i Sjundeå sen 21 år tillbaka i ett egnahemshus. I trädgården finns det rosor och irisar och andra perenner. Studerar till hortonom. BOV-Bladsredaktör.

Fotografierna tagna av Eva Vikstedt

GUNILLA WESTMAN

Sköter sekreteraruppdraget. Odlare av födsel och ohejdad vana. Trädgårdsmästaren som jobbat som jordbrukare hela livet. Lika intresserad av grönsaksodling som rosor och perenner.

PÅRMBILDEN

Hyacinthoides hispanica
spansk klockhyacint
Foto Inger Kullberg

Bilden på följande sida tagen av Margareta Hägg från Wij-trädgård. En aptitretare för BOVarnas resa 2021.

Nya medlemmar: Använd blanketten på webbsidan eller kontakta Gunilla Westman via e-post: jeggars@kolumbus.fi eller per tel. 050-5434205

Ordförande Eva-Maria Anderzén kan kontaktas via e-post: anderzen@me.com eller per tel.: 050-5305884

Ansvarig för BOVarnas hemsida, teknik och Facebook: Henrika Arle. E-post: Henrika.arle@gmail.com

BOV-bladets redaktör kan kontaktas via e-post: margareta.hagg@kolumbus.fi

Bibliotekarierna: Marita Rosengren, Maria Schröder och Viveca Thomé.

Medlemsavgift år 2020: 25 euro.

Föreningens bankkonto: Aktia FI4840551820097214

Betalningsärendena sköter kassören Lisen Granberg e-post: lisen.granberg@kolumbus.fi tel 0400-686710

Blomsterodlingensvanner@gmail.com

ORDFÖRANDES SPALT

Kära BOVar

I vårt senaste BOV-blad önskade vår avgående ordförande Inger nya styrelsen och föreningen många givande verksamma år och mig som ny ordförande arbetsglädje för att leda föreningen. Tack Inger.

Så här i april kan jag konstatera att denna vår blev väldigt anorlunda än vi alla tänkt oss. Arbetsglädjen finns nog och de få möten vi hunnit hålla har varit mycket intressanta.

Föreningens januari möte med Leena Liljestrands föredrag om pioner var en braksuccé med över 75 deltagare. Stämningen före föredraget var också hög då ivriga BOVar satt med sina tekoppar och umgicks livligt. Sorlet av röster fick till och med grannarna att klaga över ytterdörren som stod på glänt, vilket vår hyresvärd senare anmärkte om. I framtiden måste vi använda ringklockan så att inte alla i trappan hör hur roligt vi har. På vårmötet i februari fick vi också höra ett fint föredrag om inhemsk plantskoleverksamhet av Mikaela Suoniemi. Om inte karantänen skulle ha hindrat mig så tippar jag att jag skulle ha besökt Grönbacka plantskola i Ingå redan flera gånger i april. Men man får ta det som det kommer och därför skall man väl tänka att det är roligt att ha något att vänta på.

I slutet av januari höll styrelsen sitt första möte. Ett inspirerande möte med många punkter på föredragningslistan, vilket så klart drog ut på tiden. Vi diskuterade bland annat höstens program, Sverigeresan, plantutdelningen i juni och frågan om i vilka former föreningens hundraårsjubileum år 2023 skall firas. Längre fram på BOV-bladets sidor kan du läsa mera om höstens program och plantutdelningen. Sverigeresan hoppades vi in i det sista kunna arrangera, men har nu tvingats inse att den måste inhiberas. Gällande jubileumsåret beslöt styrelsen att utnämna en arbetsgrupp med uppgift att fundera på en eventuell historik/festskrift. Till arbetsgruppen hör våra hedersmedlemmar Inger Kullberg och Brita Svartström och från styrelsen vår viceordförande Henrika Arle, vår sekreterare Gunilla Westman, vår BOV-bladsredaktör Margareta Hägg och jag. Arbetsgruppen har hunnit träffas en enda gång innan karantänen sköt vidare planering på obestämd framtid.

Efter vårt vårmöte har styrelsens verksamhet så gott som helt gått ut på att inhibera möten och meddela om inhiberade evenemang. Så här hade vi ju inte tänkt det. Tack vare Andreas optimistiska energi och goda organisationsförmåga kommer vi förhoppningsvis att kunna leverera BOV plantorna på ett riskfritt sätt till er alla som i januari har gjort era beställningar. Läs mera om detta längre fram. En liten tröst ger det säkert oss alla. Tack Andrea för det!

Men slut klagat. Nu skall vi se framåt och tänka på hösten då vi förhoppningsvis ses igen. Det skall bli så roligt att få sitta med sin tekopp på ett månadsmöte pratande och skrattande medan man väntar på att få höra ett nytt fint föredrag. Det vi har skall vi absolut bevara, tycker jag. Men kunde vi göra något ytterligare för att få nya BOVar i vår krets? Gnugga era geniknölar. Jag är säker på att vi skulle få en anstormning av nya medlemmar ifall folk bara visste att vi finns till och har så roligt som vi har. Hör av er med nya tankar och förslag om utvecklande av vår verksamhet. Kanske ni även har önskemål och idéer om hur vi skall fira vårt jubileumsår. Allt emottages med tacksamhet.

Ta väl hand om er

Eva-Maria Anderzén, ordförande

AVHÄMTNING AV BOVPLANTOR 3.6.2020

Avhämtningen av BOV-plantor närmar sig, vi har lite specialarrangemang p.g.a. det rådande läget i Finland.

Eftersom alla inte kan komma samtidigt för att hämta plantorna, så kommer alla att få en tid för avhämtning. Det är väldigt bra om en person kan söka fleras plantor så går det snabbare undan. Alla får en faktura över plantorna så vi inte behöver sköta en kassa, betala så fort som möjligt in på BOVarnas konto, helst samma dag.

Meddela mig så fort som möjligt (senast 31.05.2020) om någon annan avhämtar dina plantor (och vems i så fall), eller om du avhämtar någon annans också (och vems i så fall). Jag meddelar de personliga avhämtningstiden när jag vet vems plantor som avhämtas tillsammans. Den kommer att vara mellan 16—20. Det blir en 10 minuters tid. Meningen är att du bara hämtar plantorna och sedan åker iväg. Du får gå in i växthuset först när den föregående gått. Dvs Håll avstånden som rekommenderas.

Vårhälsningar Andrea Åberg

andrea.m.aberg@gmail.com

040 725 9966

Bilden från Wij trädgård 2017, Margareta Hägg

BOVARNAS KALENDER 2021

Har du tagit ett fotografi som du skulle vilja se i nästa BOVkalender?

Bilden skall vara horisontell, dvs. liggande och helst tagen med en digitalkamera. Speciellt önskas vinter-, vår- och höstmotiv.

Bilderna skickas till Andrea Åberg senast 15.8.2020, gärna tidigare.

E-mail andrea.m.aberg@gmail.com.

Bilden är rosen Belle de Crécy, tagen i Wij trädgård 2017, Margareta Hägg

JULFESTEN 2019

BOVarna julfest hölls traditionsenligt i december, närmare bestämt onsdagen 11 december. Salen var som vanligt fylld, vilket bild 1 visar. Ordföranden Inger Kullberg önskade välkommen och hoppades på en trevlig julfest.

Programmet var om sommarens resa till Österbotten. Inger Kullberg började berättelsen. I Solv besökte vi Mikael Luthers trädgård. Trädgården har över 500 rosor. Eftersom odlingszoner där är 3, så böjer han ner rosorna och bl.a. täcker dem med björkkvistar eller så grävs de ner. Brita Svanström berättade om följande dag. På morgonen besöktes Vasa trädgårdssällskaps ordförande Sven-Erik Nymans trädgård i Oravais. Där blev vi efter rundvandringen bjudna på kaffe och grisar. I Jakobstad besöktes Aspegrens trädgård. Prostparet stod för guidningarna i trädgården. Lisen Granberg berättade om dag 3. Första stoppet var vid Älvdalens turistträdgård, som är relativt ny. Det sista stoppet var vid Jockis herrgård som har anor från 1500-talet. På området finns tvåhundra år gamla ekar. Visningsträdgården Venlas trädgård besågs snabbt, för det började regna. Bilderna från resan som visades var fina.

Det blev sedan matpaus med sallader och kallskur, både fisk och kött. Bild 2 visar julbordet. Det var också tid för julsånger.

Som följande punkt i programmet var det vem som blir årets bov. Årets bov blev chefsvärdinnan Birgitta Jakas, som hunnit vara chefsvärdinna i över sex år. Efter det avtackades den gamla styrelsen. Sekreteraren Nina Gallen avgår efter sex år på posten. Redaktören för BOV-bladet Eva Vikstedt avgår efter två år som redaktör. Vår långvariga ordförande Inger Kullberg avgår från ordförandeposten efter 17 år. Hon avtackades med en blombukett. Inger Kullberg höll ett tacktal om hur hon blev ordförande samt om tiden som ordförande. Hon hoppades att de som är kvar av styrelsen hjälper de nya in i styrelsearbetet. Slutligen önskade hon den nya ordföranden Eva-Maria Anderzén varmt välkommen.

Föredragshållarna avtackades och sedan blev det lotteri på blommorna. Huvudvinsten, en orkidé, gick till Bettina Koivula. Avslutningssången var Giv mig ej guld, ej glans. Nöjda gick BOVarna hem.

Bild 1. 64 BOVar var med på julfesten.
Bild Inger Kullberg

Bild 2 Julbordet
Bild Inger Kullberg

Bild 3. Avgående ordförande Inger Kullberg avtackades med blommor.
Bild Margareta Hägg
TEXT Margareta Hägg

ÖPPNA TRÄDGÅRDAR 2020

Som det nu ser ut, kommer Öppna trädgårdar att hållas.

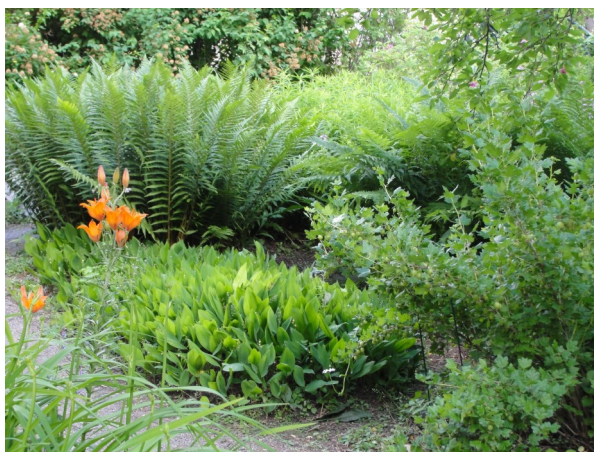
Dagen är söndagen 5 juli klockan 12-17.

Känner du för att delta med din trädgård, så är sista anmälningsdagen 31.5.2020. eller så är det den 7.6. Det beror på vilken sida man läser på nätet. I mitten på maj var det i Helsingfors 127 trädgårdar på listan. Av dem betjänar endast 31 på svenska. Endast 4 av trädgårdarna i Helsingfors har anmält sig i år. I Vanda är 9 trädgårdar av vilka 2 även klarar av svenskan, men ingen trädgård är ännu anmäld i år. Motsvarande för Esbo är 20 trädgårdar, varav 12 betjänar på svenska, men endast två är anmälda i år. Det verkar som om de flesta ser om evenemanget blir av i år eller inte. Inger Kullbergs trädgård i Kyrkslätt kommer att delta.

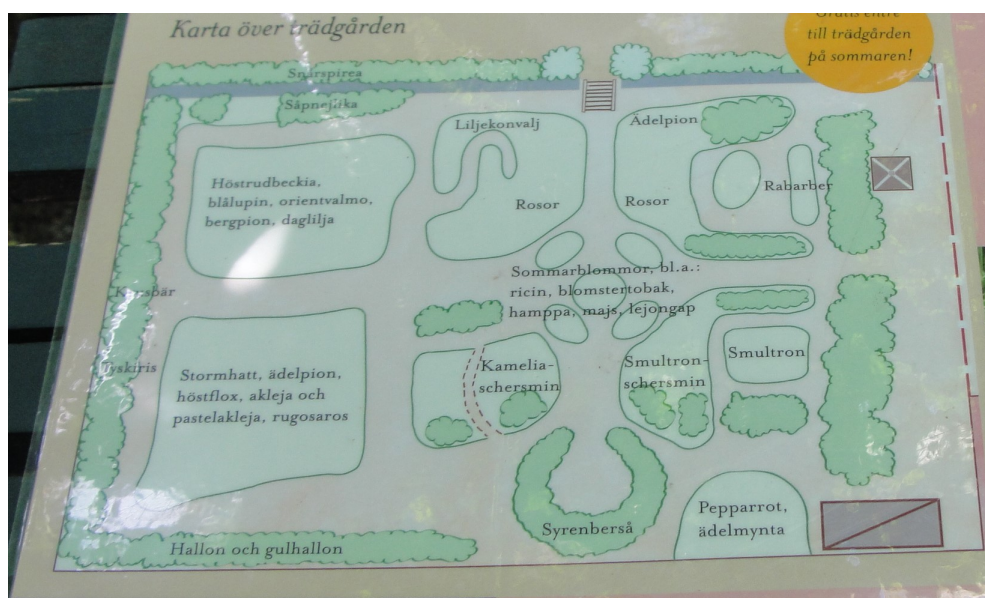
En intressant trädgård som kommer att delta är Fredrika Runebergs trädgård i Borgå, adress Alexandergatan 3. Normal öppenställning är alla dagar mellan 10—16, Temadagen 12-17. Trädgården är restaurerad.

Inger Kullbergs kallar, foto Inger Kullberg

Fredrika Runebergs trädgård samt ritning över trädgården, Foton Margareta Hägg

INGER KULLBERG HYLLADES

Under februarimötet hyllades Inger Kullberg efter sina 17 år som ordförande. Inger Kullberg har blivit hedersledamot i Blomsterodlingens vänner i Finland r.f.

Under mötet tilldelades hon Svenska Trädgårdsförbundets förtjänstmärke i silver, en silverspade. Dessutom fick hon blommor.

Inger Kullberg tackade för hyllningen.

FÖREDRAGET 19.2.2020

INHEMSK PLANTSKOLEVERKSAMHET

MIKAELA SUONIEMI FRÅN GRÖNBACKA PLANTSKOLA

Mikaela Suoniemi berättade at hon har gått i Överby trädgårdsskola. Hon blev trädgårdsmästare 1989. Hos Puutarha Tahvoset jobbade hon åren 1997-2008.

När hon var mammaledig 2009 ympade hon de tio första ympningarna för Grönbackas fruktträdsodling, som är ekologisk. Följande vår, våren 2010, frösåddes perenner och rot-slogs vedartade sticklingar. Redan 2012 öppnades butiken vid Grönbacka med ett smalt utbud.

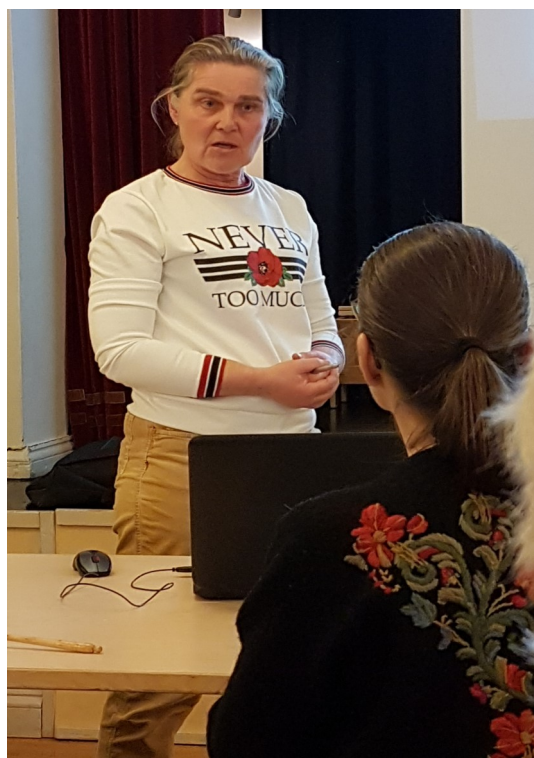
I dag har Grönbacka egen produktion av

- Perenner, frösås, delas eller tas sticklingar
- Prydnadsgräs, frösås och delas
- Prydnadsbuskar, tas sticklingar
- Bärbuskar, tas sticklingar
- Klängväxter, tas sticklingar
- Köksträdgårdens småplantor frösås (t.ex. tomat och gurka)
- Sommarblommor, frösås

Mikaela Suoniemi har konstaterat, att egna samlade frön grov bättre än köpta. Grönbacka köper in pioner, rhododendron, klematis, azaleor och barrträd. Grönbacka säljer även tjänster såsom beskärning, planering och anläggning samt ympning. Övervintringen av perenner och prydnadsbuskar sker under flera lager av svart plast. Ett gammalt traktorstall fungerar även som plantförråd för barrträd, rhododendron, prydnadsträd och fruktträd.

Förra ordföranden Inger Kullberg får Trädgårdsförbundets silverspade av nuvarande ordförande Eva-Maria Anderzén. Bild Margareta Hägg

Mikaela Suoniemi håller föredraget

Hemsidan <https://gronbacka.fi/>
Grönbacka Plantskola

Mikaela Suoniemi tel. 0405492572
mikaela@gronbacka.fi

Ingåkustvägen 1953, 10230 Ingå ST
Text och bild Margareta Hägg

Lundens trolska skönheter

Trillium eller treblad är fascinerande, intressanta, vackra och kanske lite trolska växter. Det finns ca 45 olika arter av Trillium av vilka de flesta växer i östra Nordamerika samt några i Asien. De är typiska woodlandsväxter som trivs under skuggande träd eller buskar i humusrika jordar.

Blommor och blad

Namnet Trillium = treblad kommer sig av att både blad, foderblad och kronblad är tre till antalet, ståndarna är 6 och ståndarknappen är tredelad. Blommorna sitter antingen skaftlöst mitt mellan bladen såsom tex på vita jättetrebladet (*T. albidum*) eller på ett skaft från bladmitten som tex purpurtrebladet (*T. erectum*). En del av blommorna på skaft böjer sig ner under bladen då de öppnar sig som tex *T. rugelii*, har inte svenskt namn. De vanligaste blomfärgerna är vitt och mörkrött, men det finns även tex rosa, gula, gräddvita och tom bruna, mörkt oxblodsroda och gröna treblad. De ovala eller nästan rombformade bladen är hos många arter vackert marmorerade och utgör sålunda ett fint blickfång i rabatten långt ut på sommaren, tex *T. underwoodii*, har rikt mönstrade blad men väldigt obetydlig liten, skaftlös, mörkröd blomma och lönar sig därför att odla enbart för de vackra bladen.

Många arter blommar länge och en del skiftar färg som t ex stora trebladet (*T. grandiflorum*) vilket öppnar sig som skinande vit men är mörkrosa innan det vissnar. En del treblad ska man titta in i för att få uppleva blommans skönhet, tex *T. rugelii*, med de utåtböjda vita kronbladen, är otroligt vackert lila eller röd i mitten. I jättetrebladet lönar det sig att sticka ner näsan för att få känna på den fina doften, eller så går man ut på kvällen och känner doften redan på avstånd. Allt som allt är släktet Trillium väldigt mångskiftande.

Odling

Eftersom många treblad hör hemma i de nordamerikanska skogarna så trivs de i lundar under lövfällande träd och buskar. Välj för dina treblad en lämplig växtplats i humusrik jord bestående av tex löv

Bild 1. Den lilla tidigt blommande *T. ovatum* var. *hibersonii* som tycks ha ett inslag av varianten *.quadrifolia*.

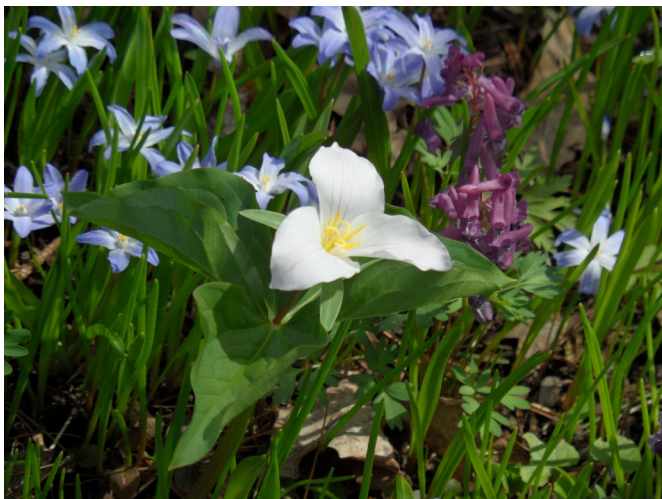

Bild 2. Mysktrebladet blommar även tidigt samtidigt med lundens andra vårblommor.

kompost, torv och komposterad gödsel och låt dem sedan stå i fred på samma plats. De ökar långsamt i storlek och bildar till slut stora fång av blommor.

3. Dvärgtrebladet är litet som namnet säger. Frösår sig bra, lättodlad.

Trebladen är inte speciellt beroende av kalk men är inte helt kalkskyende förutom krusigt treblad (*T. undulatum*) som helst vill ha något surare jord. Själv har jag många treblad planterade med rododendron men även många i vanlig trädgårdsjord dock mindre kalkad. Var försiktig med gödsling, lägg på hösten lövkompost över trilliumplanteringarna som ger lämpligt med näring till våren.

Att trebladen har fått ett rykte om sig att vara svårödlade kan bero på att det tar i allmänhet lång tid från sådd till blomning. Detta är givetvis även orsaken till att plantorna är relativt dyra i inköp. Fröerna ska helst sås färska, alltså på hösten då frökapslarna mognat och öppnar sig, vilket man ska noga passa på för de är godis för getingar och myror. Fröerna gror i allmänhet följande vår, ibland kan det behövas två vintrar. Först kommer endast ett blad upp, tredje året har växten ett tredelat blad men till blomning kan det ta upp till sju år. Att odla trillium från frö är alltså verkligt tålamodsprovande. Men när man sedan lyckats har man fått en långlivad växt och, om fröet har varit fripollinerat, kanske en helt ny hybrid.

Snabbare går det givetvis att köpa färdiga plantor. Många välförsedda plantbutiker brukar på våren erbjuda de vanligaste arterna såsom stort treblad eller purpurtreblad (*T. erectum*) och på olika växtmarknader kan man sedan stöta på mer sällsynta arter. Det lönar sig att titta på Vakka-Taimis växtlista, de brukar ha utbud även av Trillium. Det är ju numera enkelt att googla och se vad utländska plantskolor bjuder på. I England har det funnits många plantskolor med Trillium, men på grund av Brexit kan det nu bli dyrt. Svenska, tyska och holländska plantskolor lönar det sig även att kolla upp.

Hoppas jag kunnat väcka någons intresse för detta spännande släkte. Köp om du stöter på dessa växter, välj en bra växtplats och njut av dem många år framåt. Lycka till!

Bild 4. Stora trebladet rodnar vackert då det åldras

Bild 5. 'Snowbunting' är den dubbla formen av stora trebladet .

Bild 6. *T. rugelii* gömmer blygt sina vackra blommor under bladen .

Förslag på treblad att odlas i våra förhållanden. Eftersom trebladet korsar sig villigt kan plantor av fripollinerade fröer se annorlunda ut än man trott. Färgen och formen kan något växla, men grundformen känner man i allmänhet igen. Att växter sedan säljs under fel namn är ju en annan sak.

Endast det vetenskapliga namnet är angivet för arter som inte har svenskt namn.

Treblad med blommor på skaft

T. ovatum f. *hibbersonii*, knappt 10 cm hög, blommor redan i slutet av april. Blommorna är svagt rosa då de slår ut och bleknar sedan till vitt, kan vara svår att få tag på. En liten egenhet hos detta treblad är att det finns en variation *T. hibersonii quadrifolia*, som har fyra blad, kronblad osv i stället för tre. Som bifogade bild visar har mitt treblad inte riktigt kunnat bestämma sig vilketdera det är, på samma planta finns både tre- och fyrbladiga blommor.

Snötrebladet *T. nivale*, 5-10 cm högt med vita blommor, kalkälskande, blommor tidigt tål tom lite frost, kan vara svår att få tag på.

Dvärgtrebladet *T. pusillum*, sticker upp med mörkröda skott på våren, ca 20 cm hög med vita blommor som blir rosa då de åldras, mörkt gröna blad. Kan variera mycket i utseende beroende på från vilken del av Nordamerika de härstammar. Ofta till salu.

Krusigt treblad *T. undulatum*, ca 20 cm högt, vita blommor med krusiga kanter och rödtecknad i mitten. Vill ha sur jord i djup skugga, kan vara svårödlad och inte så lätt att få tag på.

Mysktreblad *Trillium ovatum*, ca 15 högt, tidigblommande med vita blommor, finns ibland till salu

Stort treblad *T. grandiflorum*, ca 30 cm högt, skinande vita blommor med överlappande kronblad som blir mörkt rosa innan de vissnar. Blommor länge. Finns en rosablommande variant 'Roseum' samt en med fyllda blommor 'Snowbunting'. Går relativt lätt att få tag på och är lättödlad.

Bågtreblad *T. flexipes*, ca 25 cm högt, vita rundade kronblad, vita ståndare och pistill, går ofta att få tag på.

T. similie, 25 cm hög, vita blommor med foderbladen synliga mellan kronbladen, ibland till salu.

Purpurtreblad *T. erectum*, ca 40 cm högt med röda blommor, lättödlad. Finns även en vit form. I synnerhet den röda finns ofta till salu.

Trillium vaseyi, liknar purpurtrebladet men böjer ner blomman under bladet då den slår ut.

T. rugelii är lika hög, lättödlad, ganska ofta till salu.

Treblad med skaftlösa blommor

Stort paddtreblad *T. cuneatum*, ca 20-25 cm högt, mörkröd blomma och väldigt vackert marmorade blad, ganska ofta till salu

Vita jättetrebladet *T. albidum* 30-40 cm högt, stora vita doftande blommor, bladen har en svag marmore-ring som bleknar under sommaren, blommor länge, ibland till salu

Jättetrebladet *T. chloropetalum* 30-40 cm högt har vanligen djupt röda blommor men det finns även rosa, vita och vita med röda teckningar, bladen något marmorad, ofta till salu

Marmortrebladet *T. kurabayashii*, ca 30 cm högt, den röda blomman öppnar sig något, bladen marmorade, ofta till salu

Gult treblad *T. luteum*, ca 30 cm högt, blomman gul och bladen marmorade, blommor sist av trebladen, ganska lätt att få tag på

Bild 7. Ståtliga purpurtrebladet förökar sig villigt.

Text och bilder Brita Svartström.

Artikeln har varit publicerad i tidningen Trädgårdsnytt nummer 10 /2019 (sidorna 30-33).

Bild 10. Även bladen hos gula trebladet skiftar i gult.

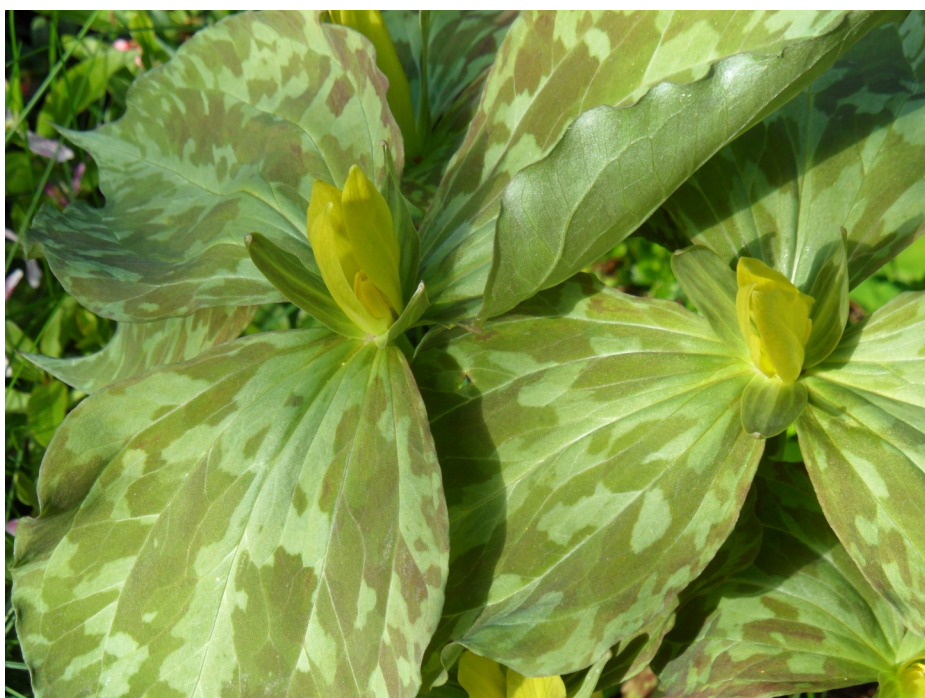

Bild 8. Vita jättetrebladets stora väldoftande blommor väcker säkert uppmärksamhet i träd-

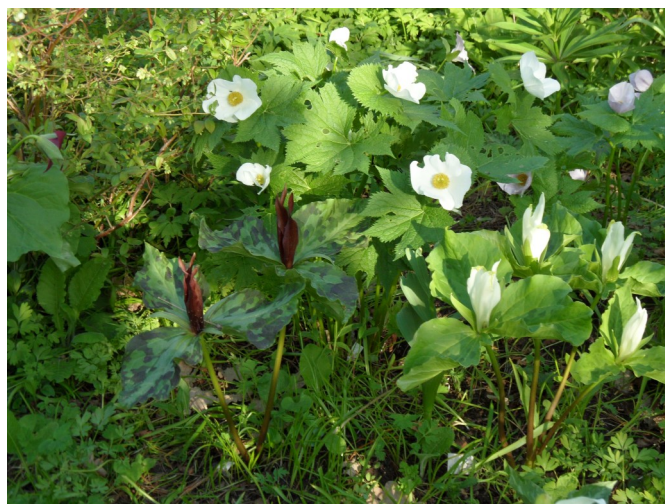

Bild 9. Röda och vita jättetrebladen samsas väl med lunddockorna (*Glaucidium palmatum*).

FÖREDRAGET 15.1.2020

Leena Liljestrand från Svenska Pionsällskapet höll om pioner.

Leena Liljestrand har bott 20 år i Stockholm., men hennes släkt är hemma från Ingå. Hennes första trädgård var en kolonilott. 1992 fick hon sin första riktiga trädgård ute i skärgården. 1993 köpte hon sin första pion från Hötorget i Stockholm. I dag har hon 230 pioner hemma i trädgården.

Leena Liljestrand är Svenska Pionsällskapets ordförande. Svenska Pionsällskapet grundades 2013. Solveig Pått, hemma från Österbotten, är styrelsemedlem från Finland. Föreningen har 730 medlemmar. Föreningen ger ut tidningen Pionisten, som utkommer två gånger om året. Föreningen har medlemmar både i Sverige och Finland. Suomen Pionistit ry är en avdelning i Svenska Pionsällskapet. Den finska föreningen ger ut den finska tidningen Suomen Pionistit två gånger om året. Båda föreningarna har medlemsförmåner, bl.a. kan man beställa pionfröer om man vill prova att odla pioner ända från frön.

På Svenska Pionsällskapets hemsida finns bl.a. Pionistens ABC. Där finns bl.a. en ordlista med 57 ord som förklaras. Där finns odlingsråd samt råd för frösådd. På sidan finns även de tio pionbudorden:

- - plantera endast pioner av hög kvalitet
- - plantera under hösten
- - välj växtplats med omsorg
- - plantera inte för djupt
- - övergödsla inte
- - håll pionerna friska
- - förvänta inte blomning första året
- - håll pionerna ogräsfria
- - klipp inte ned bladverket för tidigt (minst 50 % av bladverket skall ha vissnat)
- - fråga genast när du är osäker
- Svenska Pionsällskapets hemsida <https://pionisten.se/>
- Suomen Pionistien hemsida <https://www.suomenpionistit.fi/>

Leena Liljestrand berättade att det finns över 500 bilder av pioner i pionregistret. Det är fotografier av blommande pioner. De är indelade i grupperna arter, hybrider, luktpioner, ltoh-pioner och buskpioner. Det löns att gå in på deras hemsida och titta på deras pionbilder. Hon visade bilder på ett stort antal pioner och många tyckte att den och den pionen skulle se bra ut i den egna trädgården.

Förutom att Leena Liljestrand visade bilder av pioner, berättade hon om plantering och skötsel av pioner.

PIONENS ÅRSTIDSRYTM

Bilden bredvid berättar om pionens årstider. Under vinter är pionen i vintervila för att på våren vakna till. Då den börjar växa, använder den sig av rötternas reservenergi. Under sommaren sker blomningen för att sedan kunna bilda frön och nya skott. Under hösten blir fröna klara. Det bildas hårrötter runt de tjocka rötterna och energi lagras för vårens behov.

FRÖSÅDD

Vill man så pionfrön inomhus, skall det ske i oktober—december och man skall så ytligt i perlit, fröna hålls sedan i rumstemperatur. Rötterna blir långa och de skall var en tid i kylskåp. Grodden blir rosa.

Sår man pionfrön ute skall det ske på sommaren i juni—augusti.

Pionerna behöver hinna få en rot under sommaren/hösten för att under den kalla vintern skapa hjärtbladet. Ibland räcker inte en vinter, utan det behövs två för hjärtbladen att komma upp.

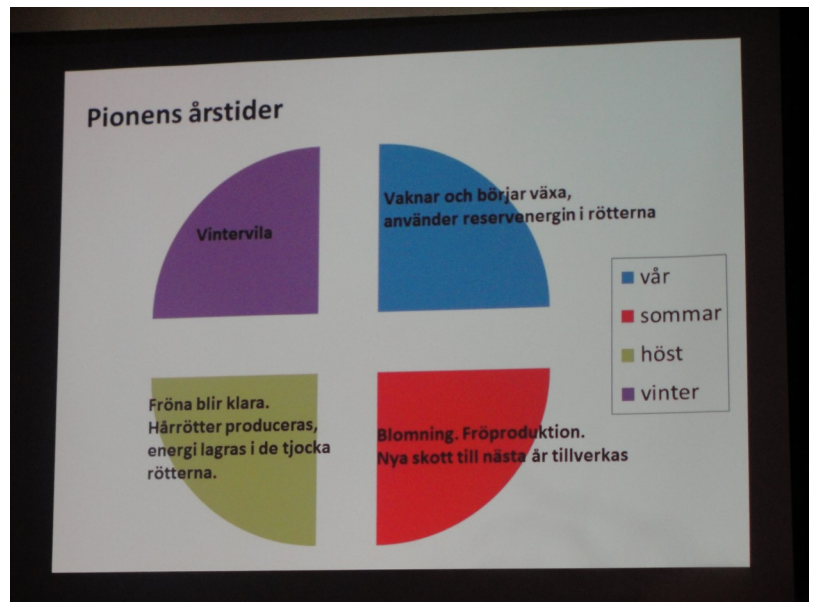
Innan man sår pionfrön, rekommenderas det att man blötlägger dem ett par dagar i rumstemperatur.

På pionsällskapets hemsida finns en noggrann beskrivning av frösådd inne och ute.

PLANTERING

Lukt pioner skall planteras med 1 meters mellanrum från pionens mitt till den andra pionens mitt. Pionerna behöver stöd. Pionsällskapet har ett eget stöd till försäljning. Leena berättade att myror på luktpionerna knoppar inte gör någon skada.

Vill man flytta pioner skall man göra det på hösten. På hösten klipper man också pionerna. Det som klipps bort skall inte sättas i komposten. Höstgödsel ges åt pionerna i augusti. Pionerna skall inte täckas för vintern.

Pionerna fotograferade av Margareta Hägg

ETT BESÖK I JOCKIS SOMMAREN 2019

LUKE NATURRESURSIINSTITUTETS TRÄDGÅRDAR

Det finns tre trädgårdar som man kan bese om man tar en tur till Jockis. De äldsta är Jockis herrgårdsträdgård, sen finns Wendlas trädgård och Ferrarian rinne, som inte har något svenskt namn.

Jockis herrgårds historia börjar 1562, då Sveriges kung, Erik XIV, gav Klas Kristersson (Horn) Jockis fjärding, Jokilääni, i socknen Portas som förläning. Senare var Ernst Gustaf von Willebrand den mest framstående ägaren till herrgården (1791–1809). Han byggde de flesta av de nuvarande byggnaderna och etablerade många olika industriverksamheter vid herrgården. Finska staten köpte Jockis herrgård 1918, då denna fortfarande hörde till de största gårdarna i Finland. I dag ägs herrgårdens område av Senatsfastigheter.

Herrgårdsparken har sina rötter på 1600-talet. Åren 1773–1791 ägdes herrgården av lagmannen Gustaf Reuterholm. Han byggde en fruktträdgård i barockstil, en trädgård som fortfarande finns på samma ställe. Den nuvarande herrgårdsparken har bevarat sin form från sekelskiftet 1700/1800, då E.G. von Willebrand ändrade den till en landskapspark i engelsk stil. De geometriska gångarna öster om parken, muren som är kvar av växthuset och de 200 år gamla ekarna är också från hans era. E.G. von Willebrands och hans hustrus grav finns i herrgårdens parkskog bakom herrgården.

BOVAR på besök i Jockis sommaren 2019. Herrgården framifrån till vänster och mot parken till höger. Nere till vänster ett av de gamla träden.

Bilder Lisen Granberg och Eva Vikstedt

Wendlas trädgård

Från herrgårdens växter skapar man nya sorter. Trädgården Wendlas trädgård finns på Jockis herrgårds område, vid den gamla vita ladugården. Trädgården öppnades 2008 och har fått sitt namn efter von Willebrands hustru, Wendla Gustava. Trädgården presenterar herrgårdens gamla trädgårdsväxter och undersökta prydnads- och bärväxter, som har beviljats varumärket FinE®.

Bilder från Wendla parken. Det började regna, när vi var där.

Den tredje trädgården har inte ens ett svenskt namn, Ferrarian rinne . Där växer finska bär och frukter såsom äpplen, hallon, björnbär, körsbär, plommon, päron, havtorn, sötrönn och vinbär. Det finns flera sorter av varje art, och besökare kan smaka och jämföra dem. Parken har byggts av Jockis kommun, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi och Nationella programmet för växtgenetiska resurser. Parken öppnades 2009. Stigarna i parken ingår i Jockis kommuns rekreativ rutt. Den parken hann vi inte besöka i fjol.

DEN NORDISKA ROSENWEEKENDEN

Den nordiska rosenweekenden skulle hållas 26-28.6 i Kalmar i Sverige. Men som mycket annat blev den annullerad på grund av Coronaviruset, Det är meningen att den ordnas i nästa år i Kalmar i stället. Få se hur det går. Men några smakbitar från Kalmar kommer här.

Kalmar slott

Intressant sätt att stöda klättrväxter i Krusenstiernska trädgården i Kalmar Bilder Margareta Hägg

ÅRETS ROS 2020

Bilderna är tagna av Inger Kullberg hemma i den egna trädgården.

Aurora är en fyndros från Helsingfors. Rosen är uppkallad efter Aurora Karamzin. I Helsingfors har den hittats på två ställen, nämligen vid stranden av Tölöviken och vid Ursins klippa. Bengt Schalin tror man att har planterat den under sin tid som Helsingfors stadsträdgårdsmästare.

Rosen har ett robust växtsätt och den kan bli 1-1.5 meter hög. Den har rikligt med vassa taggar. Blomningen infaller i början av juli och den blommar två till tre veckor.

Rosen har en medelstark doft av pimpinellaros och citron.

Efter blomningen bildar den svarta nypon som är taggiga.

Rosen hör till Harissonii--rosorna. En vinterhärdig ros som är härdig till zon III. Rosen trivs i magra och torra jordar och vill ha mycket sol. Rosen behöver inte beskäras.
Text Margareta Hägg

ÅRETS ROS I SVERIGE ÄR

SKEDA Foto Lars-Åke Gustavsson

Skedarosen är en förhållandevis frisk gammaldags buskros med blommor i en ovanlig mörkviolett nyans. Varje blomskott ger många doftande blommor som är 4 – 7 cm i diameter, tätt fyllda och grunt skålformade till flata. Blomningen är riklig och varar längre än för flertalet andra engångsblommade rosor, från omkring midsommar till tredje veckan i juli i de varmaste delarna av landet, något senare i kallare klimatzoner.

<https://floralinne.se/skedarosen-gront-kulturarv.html>

ROSORNAS VÄRLDSKONGRESS HÅLLS PÅ ANDRA SIDAN JORDKLOTET 2021, I AUSTRALIEN OCH PÅ NYA ZEELAND

Den går under namnet **19th WFRS WORLD ROSE CONVENTION - Adelaide, South Australia.**

I nästa år är den internationella rosenkongressen med pre- och postturer i Australien och Nya Zeeland. Den egentliga kongressen hålls i Adelaide i södra Australien 21-28 oktober 2021.

Förutom den egentliga kongressen har de flera olika pre- och postturer att välja mellan. Turerna går på engelska. Den först turen går till Perth.

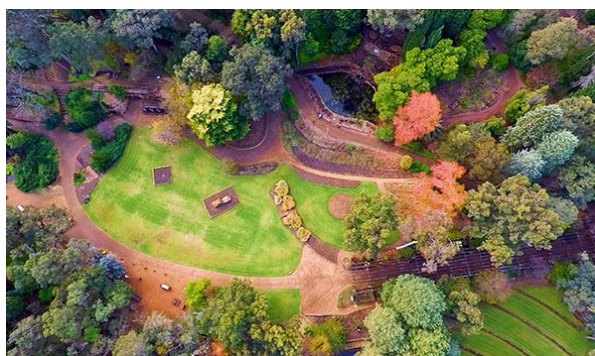
PRE-CONVENTION TOUR No. 1, PERTH and the Outback Uluru, arrival in Adelaide - 16 Oct. – 21 Oct. 2021

Under den här sex dagars turen får man se King park in Perth, vara med om en flodkryssning, samt besöka privata och allmänna trädgårdar. Ett besök görs till Araluen botaniska trädgårdar samt även till Olive Pink botaniska trädgård. Ett besök till Uluru görs även.

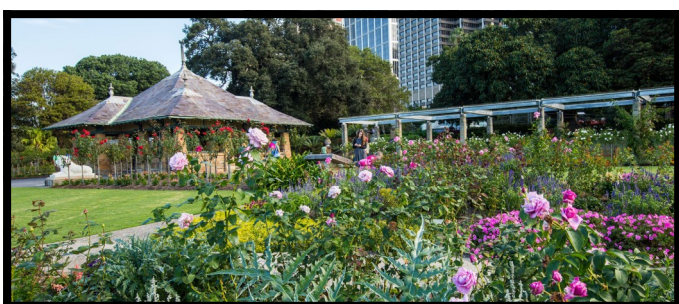
Till vänster Uluru, bilden tagen från Wikipedia

Till höger Araluen botaniska trädgård, bilden tagen från deras hemsida.

PRE-CONVENTION TOUR No. 2 SYDNEY, Blue Mountains, Cairns, Adelaide - 15 Oct. – 21 Oct. 2021

Den här turen startar från Sydney. Besök på Royal Botanic Gardens and Rose Garden. Sedan åker man till Blue Mountains, som är ett världsarv. Förutom besök till olika trädgårdar finns ett besök till Australian Botanical Garden, som har inhemska växter. Möjligtvis även ett besök till den australiska växtbanken. Ännu hinns det med ett besök till Stora barriärrevet och till Daintree regnskog.

Rose Garden till vänster, bild från hemsidan

Till höger regnskogen i Daintree från Wikipedia

POST CONVENTION TOUR – SOUTH AUSTRALIA AND VICTORIA

Coonawarra, Mount Gambier, Treloar Roses, Great Ocean Road to Melbourne - 29 Oct. – 2 Nov. 2021

Den här turen har mycket rosor. Men först besöks engelska trädgårdar. Privata trädgårdar får besök men även det historiska Glencoe Shearing/Woolshed som i dag är museum. Klippformationen Twelve Apostles beses. Ett besök till en rosenodlare hinns med, Treloar roses. The Victoria State Rose Garden har 5000 rosor och 5 ha mark för dem. Under den sista dagen besöks Morwell Centenary Rose Garden and Mornington Botanical Rose Gardens. Den här turen skulle jag vilja uppleva.

Opportunity Rose bred by B. Brundrett in the Australian Leaf section of the Victoria State Rose Garden till vänster. Golden Beauty till höger från Treloar Roses.

POST-POST CONVENTION TOUR No. 1 – DISCOVER TASMANIA - 3 – 7 Nov. 2021

Den turen går till Tasmanien. Först kommer ett besök på Woolmers Estate, som är ett världsarv. Här finns även den nationella rosenrädgården i Tasmanien. Följande är en historisk by Oatlands. Följande dag är det tid för följande Unescos världsarv, nämligen Port Arthur. Tasmanian Devil Unzoo besöks följande dag. Royal Tasmanian Botanical Gardens står sedan på tur. Följande dag är det Bruny Island som gäller.

Port Arthur till höger från Wikipedia, Botaniska trädgården till vänster.

POST-POST CONVENTION TOUR No. 2 – NORTH ISLAND OF NEW ZEALAND 3 – 7 Nov. 2021

Nu kommer även nya Zeeland med. De första besöken ör till Parnell Rose Garden and the Auckland Botanic Gardens. Följande dag är det två rosenrädgårdar, nämligen the Te Awamutu Rose Garden and Hamilton Gardens, hem till the Rogers Rose Garden. På vägen tillbaka beses ett rose nursery, retail outlet and en trädgård.

Till vänster rosen The Smorgasbord Rose Kunde inte motstå namnet. The Pamell Garden Till höger Te Awamutu Rosträdgård

The website www.wrc21.aomevents.com.au berättar närmare om de olika turerna. Please note that the program for the 2021 WFRS World Rose Convention will be finalised and published in approximately May – June, 2020.

BILDKAVALKAD

Pehr Kalms trädgård vid Villnäs slott

Gullranda trädgård

Köksträdgården vid Botaniska trädgården i

Växthuset vid Porkala herrgård i Lammi

Rosor i Valbyparken i Köpenhamn

Vita trädgården på Sissinghurst England

Medlemsavgiften 2020

Har alla kontrollerat att medlemsavgiften till Blomsterodlingens vänner har blivit betald för 2020. Summan är densamma som tidigare, 25€. Kom ihåg ditt personliga referensnummer, som finns på adressslappen här ovanför. Det gör kassörens arbete lättare och sparar kostnader. Föreningens bankkonto: Aktia FI4840551820097214.

HÖSTENS PROGRAM

- 9.9 Utfärd till Wohls gård i Kyrkslätt,, samåkning i personbilar, picknick
- 21.10 Svante ja Paul Olssonin kukkia ja kukkasommitelmia 1900-luvun alkupuolella, Aalto-yliopiston maisema - arkkitehtuurin historian dosentti Eeva Ruoff
- 18.11 Höstmöte . Trädgården på Strömsö. Florist och trädgårdsmästare Owe Salmela
- 9.12 Julfest. Medlemmarnas egna favoritrabatter presenteras i 5 bilder (Kom ihåg att fotografera under växtperioden)

Månadsmötena hålls i Brages festsal, Kaserngatan 28. Biblioteket öppnar kl. 18.00 och vi börjar med att dricka te. Kvällens möteshandlingar och föredrag följer kl.18.30.

Fotografiet till höger är från rosenplanteringen på Wohls. I bakgrunden köksträdgården.

Fotografiet till vänster är från köksträdgården på Wohls , foton Margareta Hägg

Blomsterodlingens
vänner i Finland r.f.

Alla trädgårdsintresserade är välkomna till BOVarna. Vi är verksamma på svenska och verkar i huvudstadsregionen. Du kan bli medlem genom att fylla i ett formulär på webben: www.blomsterodlingensvanner.org/medlemskap-jasenyys/ eller kontakta vår sekreterare, se sid 2.

Följ med föreningens verksamhet på Facebook
www.facebook.com/blomsterodlingensvanner